

**Ulkoasiainvaliokunnan mietintö n:o 5 hallituksen esityksestä
laiksi Teollisen Kehitysyhteistyön Rahasto Oy — Fonden för In-
dustriellt Utvecklingssamarbete Ab -nimisestä osakeyhtiöstä annetun
lain muuttamisesta**

Eduskunta on 18 päivänä lokakuuta 1991 lähettänyt ulkoasiainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 130.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina alivaltiosihteeri Ilkka Ristimäki ja kehitysyhteistyöneuvos Liisa Mäkelä ulkoasiainministeriöstä sekä apulaisjohtaja Jukka Ahmala FINNFUNDista.

Hallituksen esityksen tarkoituksena on muuttaa Teollisen Kehitysyhteistyön Rahasto Oy:tä koskevaa lakia siten, että yhtiö voi toimia myös muissa kuin kehitysmaiksi luokitelluissa maissa. Yhtiön nimi ehdotetaan muutettavaksi Teollisen yhteistyön rahasto Oy:ksi.

Esitys liittyy vuoden 1992 tulo- ja menoarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1992.

Hallituksen esityksen toteuttaminen ei edellyttäisi suuria organisatorisia muutoksia tai henkilöstölisäyksiä eikä sillä olisi suoranaisia taloudellisia vaikutuksia.

Esityksessä viitataan hallituksen ulkoasiainvaliokunnan syyskuussa 1990 julkistamaan ja kuluvaan vuoden aikana tarkistamaan Itä- ja Keski-Eurooppa-toimintaohjelmaan, jonka yleisenä lähtökohtana on vakaan ja tasapainoisen kehityksen edistäminen sekä eri maiden taloudellisten kehityserojen kaventaminen Euroopassa. Ohjelman tarkoituksena on myös edistää Suomen tavoitteita erityisesti lähialueiden ympäristöongelmien ratkaisemisessa.

Valiokunta pitää perusteltuna, että Suomi pyrkiessään edistämään vakaata ja tasapainoista kehitystä Itä-Euroopassa ja lähialueillaan tukisi muiden tukimuotojen ohella myös yhteisyritysten ja suomalaisten yritysten perustamista sanoituille alueille. Valiokunta yhtyy hallituksen esityksessä ilmaistuun käsitykseen, että tätä tavoitetta voitaisiin edistää laajentamalla em. rahaston (FINNFUNDin) toiminta-aluetta.

FINNFUND on valtionyhtiö, josta annetun lain (116/87) 2 §:n 1 momentin mukaan sen tulee yhdessä suomalaisten yritysten kanssa edistää kehitysmaiden taloudellista ja sosiaalista kehitystä ohjaamalla henkisiä ja aineellisia voimavaroja näiden maiden teollisen ja muun taloudellisen yritystoiminnan kehittämiseen. OECD:n kehitysapukomiteassa (DAC) hyväksyttyjen julkista kehitysapua koskevien periaatteiden mukaan Euroopan maista Albania, Kypros, Gibraltar, Kreikka, Malta, Portugali, Turkki ja Jugoslavia luetaan kehitysmaiksi ja niissä FINNFUNDin toiminta on mahdollista jo nyt. Sen sijaan yhtiön toiminnan ulottaminen muihin Euroopan maihin ei ole sopusoinnussa yhtiöstä annetun lain säännösten ja perustelujen kanssa.

Valiokunta pitää perusteltuna muuttaa FINNFUNDista annettua lakia siten, että yhtiö voi toimia valtioneuvoston kunkin maan osalta tekemän päätöksen nojalla myös muissa kuin DACin kehitysmaiksi luokittelemisissa maissa. Toimialan laajennuksen vuoksi yhtiön nimi on perusteltua muuttaa Teollisen yhteistyön rahasto Oy:ksi.

Valiokunta pitää oikeana esityksessä ilmaistua tarkoitusta mahdollistaa yhtiön toiminta Itä- ja Keski-Euroopassa sijaitsevista markkinatalouteen pyrkivissä maissa. Valiokunta toteaa, että tässä vaiheessa ei ole perusteltua erikseen nimetä niitä valtioita, joiden alueilla yhtiön toiminta on tarkoitus sallia, joten yhtiön toiminnan suuntaaminen muihin kuin DACin kehitysmaiksi luokiteltuihin maihin voi jäädä valtioneuvoston päätöksen varaan.

Valiokunta pitää perusteltuna sitä, että siltä osin kuin valtion tulo- ja menoarviossa yhtiölle myönnettävän määrärahan käyttö suuntautuu muihin kuin kehitysmaihiin sitä ei lueta julkiseksi kehitysavuksi. Valiokunta edellyttää tämän periaatteen noudattamista myös yhtiön hallintokulujen osalta.

Valiokunta korostaa, että yhtiön toiminnan päätarkoituksena myös lainmuutoksen jälkeen olisi kehitysmaiden taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen edistäminen.

Helsingissä 26 päivänä marraskuuta 1991

Valiokunta ehdottaa kunnioittaen,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa varapuheenjohtaja Donner, jäsenet Aittoniemi, Haavisto, Jaakonsaari, Kalliomäki, Kemppainen, Korkea-aho, Kääriäinen,

Laurila, Miettinen, Särkijärvi, Tuomioja ja Wahlström sekä varajäsenet S.-L. Anttila, Malm ja Moilanen.
